

JONG
LEREN

stichting
confessioneel
onderwijs

JL.nu

april 2017

PERONEELSBLAD VAN STICHTING JONG LEREN

Wie wint de
Harry Award?

Lees't
op pagina 2

Hoe gaan we krimp te lijf?
'Storytelling' werkt!

Slim kennis delen:
haal meer uit intranet

Laten we van leerlingen
'digitale leiders' maken

De maanden februari en maart zijn achter de rug. Drukke tijden met M-toetsen, school- en groepsanalyses, bijstelling van plannen en de oudergesprekken. Drukke op de school. Ook in de landelijke media krijgt de werkdruk van onderwijzend personeel de aandacht. We staan in de top drie, alleen de prijs is er niet naar. Wellicht dat kabinet Rutte III voor het onderwijs-personeel in het PO nog wat in petto heeft. Noodzakelijk. Het vak moet immers aantrekkelijk blijven, want ondanks de krimp voorzien we een tekort aan personeel.

Toch blijft het overgrote deel optimistisch en werkt zij met een grote mate van betrokkenheid dagelijks met de leerlingen aan de verbetering en vernieuwing van het onderwijs. Leerteams, ICT-leiders, audits, kennisdeling, professionalisering, het staat allemaal te lezen in deze uitgave van JL.nu.

Voor straks een lekkere vakantie om los te komen van het werk. Het hoofd leeg te maken en of tijd te nemen voor iets anders. Daarna de laatste eindsprint alweer naar de zomervakantie. Time flies!

Veel plezier!

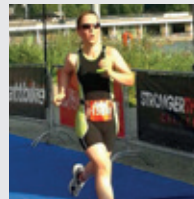
PAUL
SYTSKE
JOHN

Korte berichten

En 'De Harry' is...

Maar liefst 111 mensen hebben via intranet gestemd voor de Jong Leren Harry Award. René Koole kreeg maar liefst 39% van de stemmen.

Hij ontving namens het CvB een mooie oorkonde en het boek 'Deep democracy' van Jitske Kramer.

Rosanne van Rooijen

groepsleerkracht
Nicolaaschool, Zandvoort

7 vragen aan...

1. Wat was je eerste bijbaantje?

Oppassen vanaf mijn 12e. Ik kan mij nu echt niet meer voorstellen dat ik op die leeftijd de verantwoordelijkheid kreeg over een baby en een peuter.

2. Wie was je favoriete leraar?

Juf Manon in groep 4, omdat de rekenlessen bij haar heel leuk en uitdagend waren. Zo mocht ik als ik klaar was een gigantisch reuzenrad maken van Knex. Daarnaast zongen we heel veel, terwijl de juf ons begeleidde op de piano.

Colofon

JL.nu is een uitgave van Stichting Jong Leren. **Concept en realisatie:** TextArt, Heerhugowaard. **Redactie:** Heleen Broerse, Paul Bronstring, Esther van Dokkum, Sytske Feenstra, Nadine de Keijzer, Tineke Puts, Chariesa Roozendaal, Annette Schaak, Arthur Snaauw, Ria van der Scheer, John van Veen. **Fotografie:** Esther van Dokkum e.a **Vormgeving:** Studio Martin Rasch, Opmeer.

Lisettes
web/apptip

www.proefjes.nl

Lisette Neijzen is ICT-medewerker bij Stichting Jong Leren. Op deze plek in JL.nu geeft zij iedere keer een interessante of leerzame web- of apptip.

Dit is een website met eenvoudige proefjes om kinderen vanaf 8 jaar op een leuke manier kennis te laten maken met natuurkunde, scheikunde en biologie.

Op deze website staan 223 verschillende proefjes. Je kunt ieder proefje uitvoeren met alledaagse en goedkope materialen. Leuk voor in de klas!

Een alpaca voor de Paradijsvogel

Paradijsvogel, Vogelenzang – “Wij hebben met de kinderen gespaard voor een ‘schoolier’. De leerlingenraad heeft een alpaca uitgezocht. Deze staat nu in het dorp op de zebra-zorgboerderij en wordt door de cliënten van de boerderij én de leerlingen van onze school verzorgd. Voor de naam hebben wij een wedstrijd gehouden. Skye is de winnende naam”, aldus directeur Dorien Hulsebosch.

3. Welke sociale media gebruik jij?

Ik vind sociale media zonde van mijn tijd. Vrienden weten mij zo ook wel te vinden.

4. Waar mogen we jou voor wakker maken?

Je mag me altijd wakker maken om op vakantie te gaan naar Oostenrijk. In de winter om lekker te skiën en in de zomer om te wandelen en fietsen in de bergen, heerlijk!

5. Waar haal jij je inspiratie vandaan?

Tijdens het hardlopen kan ik mijn hoofd leegmaken, wordt alles helder en vliegen de ideeën binnen.

6. Welke onderwijsinnovatie verrast jou?

Dat veel mensen de verschillende intelligenties uit de meervoudige intelligentie-theorie van Howard Gardner gebruiken als leerstijlen. Wetenschappelijk is dit helemaal niet aangetoond en Gardner plaatste hier zelf al vraagtekens bij...

7. Wat weten veel mensen niet van jou?

Veel mensen weten niet dat ik thuis geen tv heb, maar met mijn master onderwijskunde en het vele sporten heb ik toch amper tijd om tv te kijken.

Even Appen met

Priscilla Rusman

leerkracht Unit 2, Valkenburgschool

Een andere manier van lesgeven...

Ik werk in Unit 2 en kinderen van groep 5 t/m 8 zijn onderdeel van een mentorgroep. Ik heb 's morgens beheer over het taaldomein, waar ik voor alle groepen taal- en spellingonderwijs verzorg. In het unitonderwijs is tijdens Talententijd veel ruimte voor het ontdekken van talenten. Daarmee zijn de middagen gevuld, met daarnaast ook de zaakvakken, gym en clinics of workshops.

Bevalt het?

Het is fantastisch te zien dat de kinderen van verschillende leeftijdsgroepen op energieke wijze met elkaar in contact zijn.

Jij bent de taalspecialist?

Ja, ik ben verantwoordelijk voor het taal- en spellingonderwijs. Dit in tegenstelling tot de meeste andere scholen, waar het gebruikelijk is dat je alle vakken geeft.

Waar focussen jullie nog meer op?

De nadruk ligt naast de kernvakken op sport en beweging. Doordat we effectiever werken, ontstaat ruimte voor musicallessen en zwemlessen. Er is veel betrokkenheid van ouders bij het organiseren van workshops. Ook zijn we een KiVa-school, waarmee we met elkaar voor een veilige en prettige omgeving zorgen.

Wat mis je en waar ligt de uitdaging?

We willen kinderen met plezier hun talenten laten ontdekken en ontwikkelen. Soms vergeet ik weleens bewust te genieten van de ontdekkingsreizen die ze maken. Laat dat dan mijn uitdaging zijn.

"Laten we van leerlingen 'digitale leiders' maken"

Een studiereis voor ICT'ers, dat zagen Josien, Egbert, Astrid en Wendy wel zitten. En dus deden zij en andere collega's hun best om zichzelf naar Londen te 'pitchen'. Ze vertellen hoe ze de reis hebben ervaren en wat we niet mogen missen op ICT-gebied.

Josien van Schie, ICT-coördinator op de Antoniuschool (R), maakte een screencast van een Prezi en mocht naar Londen. "Ik hoopte veel inspiratie op te doen die ik in de lespraktijk makkelijk kan toepassen."

Haar collega **Astrid van der Lans** van de Avonturijn mocht mee op basis van haar Google-presentatie. "Ik wilde helemaal blanco naar Londen en alle bruikbare dingen opslaan. Ook was ik nieuwsgierig naar het Engelse ICT-onderwijs en wat je met virtual reality-brillen kunt doen in het onderwijs."

Ook **Egbert Rust** van De Reiger vindt het leuk om verder te kijken dan zijn eigen school. Deze

kans wilde hij dan ook niet aan zich voorbij laten gaan. "Mijn filmpje over Londen heb ik op verzoek serieuzer onderbouwd met een brief en daarna mocht ik mee. Op zoek naar nieuwe manieren om ICT toe te passen in mijn lessen."

Zijn collega **Wendy Hollander** van de Antonius-school (K) heeft juist eerst een motivatiebrief gestuurd. Nadat deze werd goedgekeurd maakte ze een presentatie voor de laatste ronde. "Het programma was veelbelovend! Scholen en de BETT-beurs bezoeken en eventueel naar Apple. Dat met je ICT-collega's ervaren, is helemaal leuk!"

Kijken op andere scholen

“Om zoveel mogelijk kennis op te doen, werd de groep steeds gesplitst”, legt Astrid uit. Dat pakte voor haar verrassend uit. “Ik kende een aantal gezichten al van de ICT-bijeenkomsten, maar heb nu ook de personen erachter leren kennen. Mijn netwerk is flink uitgebreid.”

Egbert heeft als enige uit zijn groep ‘Crown Lane Primary School’ bezocht. “Dat was fantastisch. Ik heb nog nooit zoveel ICT-toepassingen tegelijk gebruikt zien worden.”

Wendy bezoekt Apple en het London Connected Learning Centre (CLC). In het CLC werd ze ondergedompeld met informatie over wat het Centre voor scholen en andere instellingen, zoals musea, doet. Ouders die niet zo ICT-vaardig zijn, kunnen er ook terecht. Handig!”

Josien kijkt met veel plezier terug op de schoolbezoeken. “In Engeland gaat men meer uit van kennisconstructie, het ‘leren leren’ dan van kennisoverdracht, waardoor het eigenaarschap van de kinderen erg wordt gestimuleerd.”

Alles direct uitproberen

Ook een bezoek aan onderwijsbeurs BETT was een van de mogelijkheden. Voor Astrid een overweldigende ervaring. “Ik heb een blik mogen werpen op het mogelijke onderwijs van de toekomst. Robots en VR-brillen spelen daarbij een grote rol.”

Egbert had iets meer verwacht van de beurs. “Ik heb wel wat leuke ideeën opgedaan, maar heel veel meer dan een grote NOT op ICT-gebied was het voor mij niet.”

Voor Josien was het leerzaam. Ze ontdekte dat met de touchscreens die haar school onlangs heeft aangeschaft nog veel meer mogelijk is. “Je kunt alles uitproberen en weet direct of het iets voor je is.”

Bloggen en ‘digital leaders’

Inspiratie genoeg dus, maar wat zien we ervan terug bij Jong Leren? Astrid gaat het volgende blok geschiedenis op de Engelse manier doen. We gaan een ‘wonderwall’ maken met eigen onderzoeksvragen. Op ICT-gebied zijn we gestart met ontwerpen en

printen in 3D.” Egbert is na zijn bezoek aan Londen met zijn groep aan het bloggen geslagen. “In Londen heb ik geleerd dat als kinderen verwerkingsopdrachten digitaal delen, ze veel kritischer worden op wat ze maken en wat anderen maken. Dat helpt mij en de kinderen vinden het erg leuk om te doen. Volgend schooljaar wil ik ‘digital leaders’ gaan aanwijzen: een

groepje leerlingen dat andere kinderen én leerkrachten kan helpen met ICT-vragen.” Josien is al een stap verder. “Ik heb in de klassen uitgelegd wat het inhoudt en een overweldigend aantal kinderen heeft zich aange-

meld. In overleg met de leerkrachten heb ik 6 kinderen uit groep 6 t/m 8 uitgekozen om digitaal leider te worden. Deze kinderen hebben een ‘stoomcursus probleemoplossen’ gekregen, zodat ze goed van start kunnen.”

Net als Egbert is ook Wendy overtuigd van het nut van bloggen. “Ik werk op het moment aan SeeSaw, een blogprogramma waarin kinderen hun leerdoelen bijhouden en met elkaar delen. Dat ga ik binnenkort in de groep introduceren. Daarnaast zet ik met de ICT-werkgroep het werken met iPads voor kleuters op. Ik deel graag mijn Apple-kennis om collega’s te ondersteunen.”

Programmeren

“De ICT-ontwikkelingen gaan snel. Zelfs voor ons als ICT-coördinatoren, maar we moeten blijven! Laten we kinderen digitale leiders maken en laat hen collega’s helpen ICT-vaardiger te worden”, stelt Wendy en Astrid is het daarmee eens. “We moeten durven leren van leerlingen, ze pakken alles veel sneller op. Zelf blijf ik de ontwikkeling van de VR-bril op de voet volgen. Dat en programmeren zijn ontwikkelingen die echt op ons pad gaan komen.”

Ook Josien noemt programmeren iets om in de gaten te houden. Het gaat zo’n belangrijke plaats innemen, dat kinderen daar zo vroeg mogelijk kennis mee moeten maken. In de ICT-werkgroep kijken we hoe we dit op alle scholen kunnen vormgeven.” “De verandering die nu plaatsvindt is veel groter dan we denken”, benadrukt Egbert. “We moeten nu een slag maken naar 21e eeuwse leren!”

Dit was mijn (werk)week!

Jesse Martens is 29 en komt uit Amsterdam. Op dinsdag werkt hij op de Bos en Duinschool in Bloemendaal en woensdag tot en met vrijdag vind je de vakleerkracht gym op Bommelstein in Nieuw-Vennep. Daarnaast is hij trainer bij Hockeyclub Hurley en coacht en speelt Jesse zelf in het weekend. Hij maakt elke dag een foto voor instagram, dus deze rubriek was voor hem gesneden koek.

Maandag

Een rustige dag, mijn enige uitslaapdag. Dat is vaak te zien aan mijn ontbijt, dit is dan wat uitgebreider dan normaal.

Dinsdag

Op dinsdag geef ik les op de Bos en Duinschool, maar hoef ik nog geen training te geven. Genoeg tijd om een mooi plaatje te schieten van het speeltuintje bij zonsopkomst dus.

Woensdag

De drukste dag van de week. Eerst van 8 tot 12 lesgeven, dan van 14:00 tot 19:30 training geven (met 30 min. pauze om te eten) en dan van 19:30 tot 21:00 zelf trainen. Woensdagavond ben ik gebroken!

Donderdag

De eerste volle dag op Bommelstein, daarna nog training geven. Donderdag gaat altijd bijna vanzelf.

Vrijdag

Als vrijdag dan de zaal schoon is, en het uurtje training zit erop, dan komt mijn lieffe uit Groningen. Ze werkt daar nu 2 jaar. We gaan een keer per maand uit eten op friday datenight. De andere vrijdagavonden eindigen vaak met 'just eat' op de bank, ook niet verkeerd.

Zaterdag

Op zaterdag rustig opstaan, want het team dat ik coach (MA1 van Hurley) speelt altijd pas om 14:15 uur.

Zondag

Zondag normaal zelf spelen, alleen deze week hadden we teamweekend dus bleven we met MA1 op de Veluwe hangen. Elkaar (nog) beter leren kennen en vertrouwen is belangrijk als je elkaar vier keer per week ziet.

Dé plek om **vakkennis** te delen en **informatie** te vinden

Na het opstarten van de computer kom je op het Jong Leren Intranet. Dat kun je natuurlijk wegklikken, maar je kunt ook snel selecteren wat voor jou van belang is. Suzanne Confurius, directeur van De Ark, heeft zich die laatste manier eigen gemaakt. “Ik gebruik intranet als hulpmiddel om prioriteiten te stellen: wat moet ik als eerste doen en waar is direct actie voor nodig, zijn de eerste vragen die ik mezelf stel.”

Directieleden kunnen volgens Suzanne niet zonder. Dat geldt eveneens voor intern begeleiders en ICT-coördinatoren. Ook MR-leden moeten zich aanleren regelmatig een blik op intranet te werpen. Zo is er een tabblad met informatie vanuit de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Ook alle andere medewerkers zullen ervaren dat zij niet om intranet heen kunnen. Je kunt er bijvoorbeeld vinden hoe je aan je salarisstrook, of jaargang komt. Een vraag die nog altijd veel gesteld wordt via mail of telefoon.

E-mails beperken en kennis delen

Naast het Jong Leren Intranet dat voor alle medewerkers is opgezet, is een aantal groepen een eigen intranet gestart. Zo is er het Directie Intranet, IB Intranet, ICT Intranet, LIDO Intranet en we zijn bezig met het ontwikkelen van een format voor scholen die graag een eigen intranet willen. Suzanne merkt dat haar team intranet nog niet actief bekijkt. Daar is een cultuuromslag voor nodig, meent ze. “In de toekomst zal ik wellicht de wekelijkse teammail op het toekomstige intranet van de De Ark plaatsen.”

Alles op één plek

Suzanne ondervindt veel voordeel van de verschillende intranetten. “Ik ontving wekelijks zo’n 30 mails vanuit de stichting. Deze informatie vind ik nu op de specifieke intranetten. Alles bij elkaar op één logische plek. Zelf houd ik het tabblad van de ‘Noordwijkse Methode’ op het LIDO Intranet bij. Binnen Jong Leren werken drie scholen met deze methode. Nu kunnen we kerndoelen, activiteiten en ideeën voor een pakkende opening, excursie of gastspreker delen. Daarbij is het een kwestie van halen en brengen. Het tabblad van de Noordwijkse Methode is trouwens ook interessant voor scholen die met 4 Keer Wijzer werken of projectonderwijs geven.”

Iedereen komt samen

Intranet past ook in het LIDO-plaatje: leren in de organisatie. De voortrekkers hiervan, Pam van Montfoort en Donna van der Veldt, onderschrijven de meerwaarde van intranet. “Alle informatie staat bij elkaar, blijft erop staan en wordt gedeeld. Iedereen die zich aansluit bij een leerteam of -groep krijgt automatisch toegang tot het LIDO Intranet en we hopen dat straks alle collega’s daar samenkomen. Zo is op het LIDO Intranet informatie te vinden over hoogbegaafden/plusklassen, kanjertraining, kleuters/overgang groep 3 en thematisch werken/eigenaarschap. Met intranet bereiken we heel veel mensen.”

Haal meer uit intranet

Het intranet is opgezet, ontwikkeld en getest door staf-medewerker Imelda Spaans. Zij en haar collega’s op het stafkantoor beheren het en zorgen voor het plaatsen van nieuwsberichten, vacaturemeldingen, scholingsactiviteiten en regelingen die gelden binnen de stichting.

Wie ideeën of vulling heeft, kan altijd mailen naar info@jl.nu of bellen naar 023 - 52 98 988.

Wil je meer weten over het LIDO of heb je interesse om aan te sluiten bij een leerteam, taak- of themagroep? Kijk dan op het tabblad ‘LIDO’ op het Jong Leren Intranet of mail naar lido@jl.nu

Ardy Henneman is sinds kort de nieuwe directeur van De Tweemaster in Vijfhuizen. De voormalige directeur van de Aloysiusschool in Overveen heeft ook hier het woordweb weer zichtbaar in zijn school hangen. “Ik heb het web eens extra goed op me in laten werken. Een aantal woorden springen er voor mij uit. Een heel belangrijk woord mis ik: **LUISTEREN.”**

Woordweb Welke woorden spreken voor jou?

Wij geven ruimte
Wij dagen uit
Wij leren samen

- NIEUWSGIERIG
- RESPECT
- VERTROUWEN
- INSPIREREN
- ONTMOETEN
- VAKMANSCHAP
- MEESTERSCHAP
- KENNIS
- DELEN
- VERNIEUWEN
- AMBITIE
- DOELEN
- KRACHT
- TALENT
- VEILIG
- LEF
- INNOVATIE
- CREATIEF
- ONDERNEMEN
- DOEN
- BEWEGING
- FOCUS
- NETWERK
- ONDERZOEK
- KEUZES
- VRIJHEID
- VERBINDEN
- OMGEVING
- ONTWIKKELEN
- CREËREN
- EXPERIMENT
- LEIDERSCHAP
- STUREN
- PASSIE
- ZIEN
- TOEKOMST
- LUISTEREN

Verbinden

“Zonder verbinding geen beweging. Ik vind verbinden dan ook het belangrijkste woord in het web. Het geldt trouwens voor iedereen, in elke situatie, ook privé. Ik zorg voor verbinding op school door met iedereen te praten, met mijn team, met ouders, met de kinderen.

Door benaderbaar te zijn, een luisterend oor te bieden, wil ik laten weten dat ik betrokken ben. Als men doorheeft dat je bereikbaar bent, levert dat veel op. De verbinding komt dan vanzelf.”

Inspireren

“Ook essentieel. Niet alleen je laten inspireren, maar ook zelf je passie overbrengen. Met een leerkracht zonder passie, wordt het een lang en moeizaam schooljaar. Inspireren zit in personen. Ondanks alle mooie spulletjes die we hebben, zoals Chromebooks en digitale schoolborden, is het uiteindelijk de leerkracht waarmee het onderwijs staat of valt. Zelf laat ik me inspireren door andere schoolleiders. Daarnaast lees ik veel en wat eruit springt, deel ik met collega's. Ook van mensen die luisteren en niet alleen hun eigen agenda belangrijk vinden, krijg ik inspiratie.”

Experiment

“Ik probeer mijn team volop te stimuleren en ruimte te geven om te experimenteren. We moeten meer durven loslaten en niet bang zijn je neus te stoten, maar vinden in het onderwijs vaak dat we als volwassenen alles direct goed moeten doen. Door uit te proberen werk je aan vernieuwing. Doe eens iets anders dan je gewend bent. Maak fouten en leer! Wat ik zelf recent heb veranderd? Ik probeer steeds meer en beter te luisteren, daar heb je hem weer.”

Netwerk

“Echt een issue binnen Jong Leren. Leerteams en Lido zijn mooie voorbeelden. Ik ben er absoluut voorstander van. Zelf zit ik in een directieleerteam waar we veel met elkaar delen en bespreken hoe je leerteams in je school stimuleert en van de grond krijgt. Als directeur zou ik het meedoen in een leerteam ook meer willen faciliteren. Laat leerkrachten bijvoorbeeld een of twee dagen per jaar de ruimte om in een netwerk/leerteam ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren. Want ook op mijn nieuwe school zie ik een soort bedrijfsblindheid, in de goede zin van het woord, die op veel scholen herkenbaar is. We moeten meer met elkaar in contact komen, elkaar met een frisse blik bekijken en inspireren. Daarnaast werk ik ook nauw samen met een collega-directeur. Een mini-netwerk waar ik ontzettend veel aan heb.”

NIEUW WOORD: Luisteren

“Ik heb het woord nu drie keer gebruikt. Ik vind het opmerkelijk dat ‘luisteren’ niet in het woordweb staat. In ons vak willen we over van alles en nog wat onze mening laten horen en we geven daar snel een oordeel aan. Maar hoe vaak houden we onze mond, staan we even stil bij wat iemand écht beweegt en zegt? Luister eens goed naar wat iemand je vertelt en schat dat op waarde, voordat je direct allerlei oplossingen zoekt die soms alleen op korte termijn werken.”

Meestert!

Ik heb lang getwijfeld of ik een column zou wijden aan dit fenomeen. Maar na de recente beelden in het achtuurjournaal en andere landelijke media kan ik niet anders. Ik heb me verbaasd, verwonderd, ik ben in de war en voel me zo niet aangesproken. Nou hoeft dat natuurlijk ook helemaal niet, maar och, och, och.

Dat je dus een club meesters in een school alle kinderen een high five ziet geven bij binnenkomst, dat mannen als ze op de foto moeten ineens heel 'leuk' jongensachtig 'gek' gaan doen. Vingers achter het hoofd van je voorganger, lekker stoer op elkaar springen. Want zo zijn meesters. Hou toch op! Zo zijn sommige meesters. De anderen zijn gewone mannen die een passie voor lesgeven hebben en die een keuze gemaakt hebben voor een vak dat hen ligt, waar ze blij van worden.

Natuurlijk is een mix van meesters en juffen op een school goed voor kinderen. Dat dit nu vaak niet zo is, is vervelend, maar in mijn ogen niet zo schadelijk als nu gezegd wordt. Ik ken veel juffen die op een heel mannelijke manier met jongens omgaan en helaas ook vice versa!

Dat de sportklas op de pabo een oplossing is, lijkt me ook niet. Alsof alle mannen die de keuze maken voor de pabo ook meteen sportminded zijn.

Het argument dat 'je met dit salaris geen gezin kan onderhouden' stuit me tegen de borst. Het voelt als teruggaan in de tijd; de man moet kostwinner zijn, ofzo? Deze argumenten zijn zo flinterdun, ik kan er zoals gezegd niks mee. Natuurlijk zal het werken als er een hoger salaris (conform andere beroepen voor hoogopgeleiden) betaald wordt.

Ik weet ook wel dat ik zo'n initiatief eigenlijk moet toejuichen. Ben bang dat me dat niet gaat lukken.

*Met meesterlijke groet,
Kees Kloost*

SAMEN BOUWEN AAN GOED ONDERWIJS

Hoe gaan we krimp te lijf?

Dat we te maken hebben met krimp, is niemand ontgaan. Het gaat erom hoe je erop inspeelt. Als stichting, als school, maar ook als onderwijsmedewerker. Want we kunnen krimp in ons voordeel laten werken als we oplossingen zoeken, kansen zien en samenwerken. Op veel fronten gebeurt dat al en gaan we met zijn allen de krimp te lijf. Laat je inspireren!

Paul Bronstring: “Leerkrachten zijn belangrijke ambassadeurs voor hun school”

“De krimp baart ons zorgen, laat ik daar duidelijk over zijn. Maar krimp is ook een aanjager om anders naar je organisatie te kijken. Dat geldt voor Jong Leren, maar ook voor onze scholen en medewerkers. Ik vind dat we daar binnen Jong Leren heel realistisch en goed mee omgaan.”

In gesprek met Paul Bronstring van het CvB

Het college van bestuur (CvB) houdt samen met de directies de leerlingprognoses in de verschillende verzorgingsgebieden nauwlettend in de gaten. “Sommige scholen staan in krimpgebieden, zoals in Nieuw-Vennep. Andere scholen bevinden zich in groeikernen. We praten hierover met de verschillende gemeenten en analyseren de markt continu. Als we het over krimp hebben, komt vaak de opheffingsnorm* om de hoek kijken. Omdat wij een grote stichting zijn, kunnen we kleiner wordende scholier langer bestaansrecht geven, doordat onze grote scholen hen in evenwicht houden. In sommige dorpskernen staan meerdere scholen van Jong Leren en kijken we hoe we kunnen samenwerken als de nood aan de man is. Zo halen we de geplande fusie tussen De Hoeksteen en De Wegwijzer in Aalsmeer administratief een jaar naar voren. En op 1 augustus 2017 fuseren Avonturijn en Het Mozaïek (lees meer op pagina 12) in Nieuw-Vennep.”

Jong Leren duidelijker profileren

Paul benadrukt dat veel Jong Leren-scholen goede plannen maken om de krimp op te vangen. “Ze bekijken hun profiel opnieuw, of kiezen een onderscheidend onderwijsconcept om huidige leerlingen uit te dagen en nieuwe leerlingen aan hun school te binden. Dat is ook een item dat we in de strategische beleidsagenda (SBA) hebben opgenomen. Eind augustus 2018 verwachten we van alle scholen een duidelijk profiel. In de komende tijd gaan we hier stichtingsbreed tools voor aanreiken, waaronder een studie tweedaagse voor de directies over profilering (zie ook pagina 13). We hopen dat scholen die al ver zijn in dit traject, andere scholen op weg kunnen helpen of in ieder geval inspireren.

Een ander aspect om in de gaten te houden, is het marktaandeel van Jong Leren. Ook wij zullen ons duidelijker moeten profileren, zodat het ouders en nieuwe medewerkers iets zegt als ze op een Jong Leren-school komen kijken.”

Sleutel op de werkvloer

Dat er bij krimp banen op het spel staan, daar is Paul zich van bewust. “Werkgelegenheid bekijken we binnen Jong Leren altijd in de breedte. We proberen op basis van natuurlijk verloop altijd zoveel mogelijk mensen binnenboord te houden. Ook medewerkers zelf hebben een belangrijke rol in het omgaan met krimp. Zij zijn onze ambassadeurs, ook op schoolniveau. Denk mee over het profileren van je school. Zorg voor een duidelijke, breedgedragen visie en draag die met het hele team uit. Bij de mensen op de werkvloer ligt een belangrijke sleutel. Wat leerkrachten uitstralen is de beeldvorming voor ouders. Binnen de kaders van de stichting moeten we het samen doen.”

* Scholen die 3 jaar achter elkaar onder de opheffingsnorm van hun gemeente zitten, verliezen het bestaansrecht.

“We gaan deze 50 kinderen gewoon een fijne plek geven”

De voormalige Op Dreef school (nu IKC Avonturijn) in Nieuw-Vennep zat al jaren onder de opheffingsnorm. Initiatieven als IKC-vorming, een nieuwe naam, een nieuw gebouw en huisvesting van opvang in de school brachten echter geen soelaas. Voor

komend schooljaar was de prognose dat de school onder de 100 leerlingen zou zakken. Het was sluiten, of fuseren.

“Uiteindelijk is het dat laatste geworden,” begint Neliq den Butter, directeur van het nabijgelegen Mozaïek, “omdat een substantieel deel van de ouders ervoor heeft gekozen hun kind dan over te schrijven naar onze school.” Hoewel ze natuurlijk veel meekreeg over wat er speelt op Avonturijn, diende deze kans zich toch vrij plotseling aan bij Neliq. “Een grote uitdaging, die veel vraagt van mij, maar zeker ook van mijn team. Zoals het er nu naar uitziet hebben we volgend schooljaar 50 kinderen extra te plaatsen op Het Mozaïek, naast de 275 die er al zijn. De overige kinderen gaan naar andere Jong Leren-scholen, of een openbare school in Nieuw-Vennep.”

Veilige plek

Gelukkig weet het team van Neliq wel wat een fusie inhoudt. “Dat hebben ze drie jaar geleden al meegemaakt. We weten wat het biedt, maar ook dat het een stap of misschien wel twee stappen extra vraagt. En daar moeten we echt op bedacht zijn. Ik ben dan ook ontzettend trots op mijn team, dat ze net als ik heel welwillend tegenover dit plan staan. Ook de MR, de ouderraad en de andere ouders van de school hebben positief gereageerd. Dat vind ik heel belangrijk, net als transparant communiceren waar we staan. We vinden allemaal: deze kinderen verdienen goed onderwijs en dat kunnen wij hen bieden. Het Mozaïek is die veilige basis en met ons Kanjer-predicaat heel geschikt om kinderen opnieuw hun plek te laten vinden.”

Nieuwe mogelijkheden

De komende tijd staat voor Neliq dus in het teken van plannen maken, regelen en communiceren. Heel concreet kan ze daar nu nog niet over zijn. Het eerste ‘kleine’ probleempje heeft zich wel al aangediend. “Ik heb niet genoeg lokalen, maar mag ook niet bijbouwen, omdat het pand van Avonturijn leeg staat. Dus zal het erop neerkomen dat we daar lokalen gaan benutten en ook samenwerken met de peuterspeelzaal. Ik kijk daar wel naar uit. Het biedt nieuwe mogelijkheden. Maar ik weet ook dat niet iedereen direct zo positief is als ik ben. Natuurlijk zullen we ook beren op de weg tegenkomen, maar we gaan gewoon draaien, ons inspannen en de kinderen een fijne plek geven”, besluit ze enthousiast.

“Wij doen aan ‘storytelling’ en het werkt!”

De Antoniuschool locatie Kalslagerring groeit, ondanks krimp in het voedingsgebied. Directeur Patricia Dresens vertelt haar verhaal:

“Zeven jaar geleden waren hier nauwelijks kinderen op school. Dus het was pure noodzaak de school op de kaart te zetten. Met het team zijn we vervolgens aan de positionering begonnen. Daarbij hebben we ons laten inspireren door het boek ‘Kus de visie wakker’ van Hans van der Loo.

Je begint met de why-vraag: waarom hebben we bestaansrecht?

Daarna hebben we een missie en visie ontwikkeld, waar we nu nog steeds volmondig achterstaan. En om de school te laten bloeien, moesten we van ons laten horen. Een gebouw maakt het verschil niet, in ons geval zeker niet. Dat doen de leerkrachten!

Ik probeer hen met mijn verhalen te inspireren en aan te zetten tot actie.

En ook onze klanten, de ouders, verras ik tijdens een schoolbezoek met persoonlijke, authentieke verhalen. Die zet ik kracht bij met voorbeelden over mijn eigen jeugd, kinderen of reizen. Dat levert vaak een gunfactor op die je niet mag onderschatten. De leerkrachten bevestigen mijn verhalen in hun doen en laten in de klas, wat het effect versterkt. Wij doen dus aan ‘storytelling’ en het werkt. Ik kom uit het bedrijfsleven en een aansprekende quote vind ik ‘You don’t build a business, you build people. And then people build the business.’ Daar geloof ik in. Ik hoor van veel ouders terug dat ze vooral de rust, saamhorigheid en de duidelijke boodschap zo waarderen in onze school. Mooi dat we dat bereikt hebben.”

“We gaan voor krimp zonder kramp”

Edwin Borger organiseert met Anne Niehe en Karin Koets een tweedaagse over profilering. Waarom is profileren zo belangrijk?

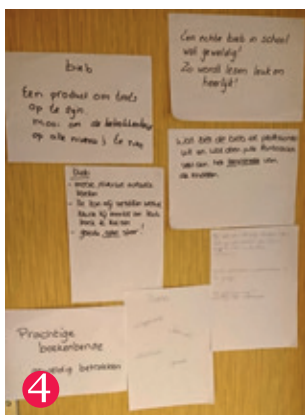
“Jong Leren moet inspelen op de naderende leerlingkrimp. Dat besef is er. Een van de doelen in de strategische beleidsagenda is dat iedere school eind augustus 2018 een onderscheidend profiel heeft. Een profiel zorgt voor richting. Wat doen we wel, wat niet? Wat doen we goed, wat moet beter? Luisteren naar de behoeften van de omgeving, de ouders, is essentieel. Goed onderzoek doen dus. Een goed uitgewerkt profiel is prettig voor ouders, maar werkt ook werkdrukverlagend. Daar ben ik zeker van.

Scholen moeten wel voldoende uitgerust zijn om een sterk profiel op te zetten en de zin moet er zijn om het met zijn allen uit te dragen. Krimp, zonder kramp, zeg ik altijd.

De aankomende tweedaagse voor directies is een voorbereidend element. Op verrassende en creatieve wijze gaan we in op hoe je een dialoog op gang brengt. Want het team is essentieel onderdeel in het vaststellen en uitdragen van een profiel. Samen nadenken over je ‘product’ is verfrissend. Want je doet vaak al iets, maar het is niet voldoende zichtbaar. Of dat wat je al jaren doet, past niet meer bij de huidige vraag. Naast externe expertise doen we vooral een beroep op de kennis die we in huis hebben. Waar kunnen we elkaar helpen en inspireren, zodat iedere school in zijn eigen tempo het doel bereikt en we zo weinig mogelijk last hebben van krimp.”

Snapshots

- 1** De Hoeksteen, Aalsmeer – Groep 3-kinderen kregen onlangs hun letterdiploma van opa van het Puddingboomplein. **2** De Reiger, Lisserbroek – Carnaval **3** St. Franciscus, Haarlemmerliede – Groep 3 t/m 8 op de schaatsbaan in Haarlem Ze kregen les van Krassport. **4** Paradijsvogel, Vogelenzang – Reacties op het schoolbezoek van diverse collega's. **5** De Graankorrel, Kudelstaart – Experimenteren met de 3D printer. Sommige ontwerpen mislukken, andere lukken heel goed. **6** De Meerbrug, Zwabenburg – Spanning tijdens een interactieve Kahoot!-quiz in groep 8! **7** St. Theresia, Bloemendaal – Groep 5 is enthousiast begonnen met hun schooltuintje, beschikbaar gesteld door tuinderij de Ark. **8** Franciscusschool, Bennebroek – Studiedag. **9** De Wegwijzer, Aalsmeer – De kleuters deden mee aan de grote rekendag. **10** De Polderrakkers, Nieuw-Vennep – Groep 8 is geslaagd voor het EHBO-examen. **11** 't Venne, Nieuw-Vennep – Lentekriebels. Even flink giebelen over de verschillende namen die we konden bedenken voor het mannelijke geslachtsdeel. **12** De Ark, Nieuw-Vennep – Opening projectweek Kunst. **13** Valkenburgschool, Heemstede – Het kippenhok in de kleutergroep.

“Je eigen les terugkijken op video, is ontzettend leerzaam”

Video-zelfevaluatie op Het Mozaïek

Onlangs is op Het Mozaïek in Nieuw-Vennep een start gemaakt met 3D-onderwijs. Dit onderwijs is gebaseerd op de theorie van Human Dynamics. 3D-onderwijs gaat uit van drie verschillende leerprocessen bij kinderen, drie verschillende onderwijsbehoeften en drie verschillende intelligenties. Er zijn dus ook drie verschillende manieren van uitleggen, laten zien en bespreken. Om deze aspecten goed te trainen, filmen alle leerkrachten hun lessen. De een met meer enthousiasme dan de ander.

Nathalie Moens heeft er geen moeite mee. Ze geeft les aan groep 4/5. “Ik ben nieuwsgierig te ontdekken hoe ik bij kinderen overkom en hoe ze mij zien. Een video van mijzelf maken tijdens een les is daar een mooi middel voor”, legt ze uit. Nathalie heeft tijdens haar vorige opleiding aan de HEAO zichzelf al regelmatig moeten filmen. “Daarbij werd streng gelet op houding. Hoe kom je over, wat ziet een ander, hoe houd je je handen? Zit je niet steeds met je vingers aan je neus, of je oor? Ik stond dus wel open voor deze manier van leren in de klas.”

Video bekijken

Na een les terugkijken wat je hebt gedaan en wat er anders kan, vindt Nathalie leerzaam. “Onlangs heb ik samen met mijn duo een lessenserie voorbereid rond het thema water en we hebben een les gefilmd. Ik wilde vooral graag weten wat mijn groep ziet als ik voor de klas sta. Welke mimiek heb ik, hoe zijn mijn gebaren? Is het bord goed zichtbaar? Mijn doel is goed oogcontact met de kinderen maken en een goede interactie te hebben tijdens de les. In de video kon ik terugkijken hoe ik instructie geef, het bord gebruik en hoe ik omga met de kinderen. Deze video heb ik zelf bekeken.” Voorlopig is het vooral zelf-evaluatie. De film met haar andere collega’s delen, vindt Nathalie nu nog een stap te ver.

Improviseren

Bij het lesgeven volgens het 3D-principe ervaart Nathalie veel verschil tussen theorie en praktijk. Tijdens de les over water moest ze bijvoorbeeld plotseling afwijken van haar voorbereide activiteiten en improviseren. “Normaal werk ik veel vanuit het leerboek. Nu ik vanuit de theorie van 3D werk, geef ik een ander soort lessen, waardoor de betrokkenheid van de kinderen veel groter is. Er is meer tijd voor overleg tussen kinderen, kinderen zijn actief. Dat is heel gaaf om terug te zien op video.”

De klas filmen

De eerste keer heeft Nathalie zichzelf gefilmd, maar het klassenmanagement oppakken is de volgende stap. “Zitten de kinderen op de goede plek, kunnen ze allemaal actief meedoen? Ik wil dan de kinderen filmen om nog meer te focussen op de interactie en kijken hoe betrokken kinderen zijn. Het is mijn uitdaging goede gevarieerde werkvormen toe te passen om de betrokkenheid te vergroten. Uit de video kan ik hopelijk opmaken of ik op de goede weg ben.”

Wat vind jij van audits?

Karen Santen, leerkracht Halverwege

"Ik vond de audit spannend, maar ook zinvol. Gelukkig kreeg ik al tijdens het bezoek wat bemoedigend commentaar over mijn pittige groep. Het was fijn om na schooltijd samen te bespreken waar we binnen

ons team tegenaan lopen. We hebben een top 10 van leerpunten opgesteld. Een daarvan is doelgerichte feedback geven. Na een teamgesprek over hoe we dat nu doen, heeft iedereen daarna ook in de eigen groep uitgeprobeerd wat het effect is. Ik roep nu tussendoor kinderen bij me om hun werk te bekijken. Ze vinden het zichtbaar fijn om direct te horen wat ze goed doen, of waar ze aan moeten werken. Spontaan vragen meer leerlingen om feedback. Zo geeft de audit mij handvatten om me verder te ontwikkelen. Tijdens de komende 'JL kijken bij elkaar' dag ga ik op een school kijken waar ze actief werken aan eigenaarschap. Daar hoop ik ook van te leren."

Annemieke van Hoogdalem, leerkracht Het Mozaïek

"Op 3 oktober kwamen Wendy Veldhuizen, Rachel Vos, Monique Picavé en Ivanka van Dijk bij ons op bezoek voor een audit. Kijkpunten waren: het onderwijsleerproces en planmatige ondersteuning. Door het team werd vooraf een vragenlijst ingevuld. Tijdens het bezoek werd gekeken in verschillende groepen en er werden, met verschillende leer-

lingen, gesprekken gevoerd. Na schooltijd kregen we de bevindingen van die dag teruggekoppeld. Bevestiging van de dingen die heel goed gaan en concrete verbeterpunten. Zo was er geen eenduidige lijn te ontdekken in onze dagregistratieformulieren en de evaluaties van de dag waren niet bij iedereen goed zichtbaar. Vervolgens zijn twee collega's en ik met dit punt aan de slag gegaan. Onlangs hebben we een nieuw dagregistratieformulier gepresenteerd aan het team. Vanaf april gaan we daarmee werken. Ik vind het mooi dat deze audit een positieve bijdrage heeft kunnen leveren aan de kwaliteit van ons onderwijs op Het Mozaïek!

Miranda Nijssen, leerkracht Antoniuschool Ridderspoorstraat

"Het is goed dat 'buitenstaanders' meekijken naar het onderwijs op jouw school. Daar kun je als school van leren en het

maakt je sterker. Het is heel prettig op dezelfde dag te horen wat de auditoren allemaal gezien hebben. Niet met de bedoeling de school te beoordelen, wél om een spiegel voor te houden. De auditoren benoemden de positieve sfeer op school en de sterke betrokkenheid tussen kinderen, ouders en leerkrachten. Ook stelden ze kritische vragen. De conclusie was dat wat wij als team kennelijk belangrijk vinden nog niet genoeg zichtbaar is 'naar buiten'. Met dat gegeven gaan we de komende tijd aan de slag. Een tip voor andere scholen: zorg dat de kijkvraag voor iedereen duidelijk is. De audit kwam voor ons op een goed moment. Kort daarna kregen we bezoek van de Inspectie en hoorden we dat het allemaal dik in orde is op onze school!"

Heleen Broerse, directeur De Wegwijzer

"Een audit leek mij een ideale nulmeting voor onze school. Zelf ben je enthousiast en zie je vooral de dingen die je wilt zien. Collega's met een frisse blik naar je school laten kijken is dan een fijne manier om te zien waar je staat. In ons geval kregen we dik een halfjaar na

de audit de Inspectie op bezoek. De audit heeft ons hier goed op voorbereid en mijn team was een stuk zekerder: zo doen we het hier en we gaan ons niet anders voordoen. Bij de audit verliep de 'beoordeling' via de directeur. Ik heb teruggekoppeld dat ik dat graag anders zou willen. Tijdens de audit kijk je naar het hele team. Dan moet je ook met hén het gesprek aangaan en niet alleen met de directeur. Maar bovenal was de audit voor ons een soort generale repetitie waar we echt iets aan hebben gehad."

Dietje Hopman, IB'er De Graankorrel

"Ik heb onlangs meegedaan als auditor en ben er erg enthousiast over. Van tevoren krijg je documenten om je in te lezen

en de vraag van de school wordt vastgesteld. Binnenkijken bij een andere school heb ik als ontzettend leerzaam ervaren voor mezelf, wat natuurlijk niet het uitgangspunt is. Je ziet enorm veel en steeds vraag je je af: strookt dit met wat ik heb gelezen en wat kan ik als tip meegeven? Als audit-team denk je mee, herken en benadruk je de 'pareltjes' en geef je suggesties over wat beter kan met het oog op de behoefte van de school. Wat het team er vervolgens mee doet, is aan hen. Het was voor iedereen een spannende en intensieve dag, maar tijdens het nagesprek was er een open houding. Iedereen was heel nieuwsgierig en bereid om van elkaar te leren. En dat is volgens mij precies de bedoeling."

ICT-scan: vaardigheden in kaart gebracht

Alle medewerkers van de Jong Leren hebben inmiddels de ICT-scan ingevuld en feedback gekregen. Zij weten nu hoe het met hun ICT-vaardigheden is gesteld. Voor sommigen viel dat mee, anderen zagen onmiddellijk in dat er nog werk aan de winkel is om deze vaardigheden naar een hoger niveau te brengen.

Werkgroep Professionalisering

De ICT-werkgroep professionalisering, bestaande uit 6 ICT'ers onder leiding van Lisette Neijzen, heeft de scan opgesteld. Leidraad was het voorbeeld van het adviesbureau voor primair onderwijs OinO. Uiteindelijk koos de werkgroep 13 onderdelen die zij van belang achten voor het goed functioneren van een leerkracht. Onderdelen als tekstverwerken, presenteren, werken in Parnassys en het beheren van mail, agenda en website. Maar ook het omgaan met het digitale schoolbord, mobiele apparaten en mediawijsheid.

Samen in gesprek

Een score van 85% betekent dat men aan de eisen voldoet. Bij een uitslag van 60% of lager op bepaalde onderdelen, kan scholing wenselijk zijn. De bedoeling is dat dit tijdens de gesprekkencyclus aan de orde komt. 'Hoe word je vaardiger? Wat heb je nodig?' Dat zijn vragen die volgens stafmedewerker ICT, Lisette Neijzen, gesteld moeten worden. "ICT-vaardigheden heb je nodig. Niet alleen voor je werk, maar ook voor thuis", meent ze.

Vlootshow

Samen met Hans Ettema gaat Lisette de komende maand alle scholen langs. Met de directeur en de ICT'er zullen zij de resultaten van de personeelsleden bekijken. Wanneer scholing nodig blijkt te zijn, kan dit individueel, of op schoolniveau plaatsvinden. Ook is het mogelijk dat bepaalde scholing stichtingsbreed wordt aangeboden.

De pleziergrafiek voor positieve gedachten

Thomas is fan van Freek Vonk en wil later ook bioloog worden. Zijn favoriete dier is een stokstaartje. Die heeft Freek niet. Thomas weet dat je als bioloog netjes moet kunnen werken, anders word je ontslagen. Daarom maakt Thomas elke week samen met de leerkracht een kindplan, waarin hij zelf bepaalt wat hij wil leren en hoe hij bereikte doelen wil vieren.

Hij kiest daarbij helpende gedachten en een maatje om hem te helpen. Als hij zijn doel heeft behaald, mag hij een beloning kiezen. De ouders van Thomas doen hieraan mee; op vrijdag mag hij kiezen wat ze gaan eten. Zijn leerkracht plakt alle doelen die hij heeft behaald op een foto van Freek Vonk. Om hem te helpen maakt Thomas elke

Een hobby, een passie, sporten, een vrijwilligersfunctie, dit doen jouw collega's na schooltijd:

Vorig jaar werkte Bas, leerkracht Opmaat, nog full-time. “Maar ik had geen tijd meer voor mijn eigen bedrijf waar ik onder meer geboortekaartjes en logo's ontwerp en voor mijn grote hobby tekenen. Ik besloot dit niet te laten verslappen en ben dit schooljaar drie dagen gaan werken.”

Bas Venhorst:

“Ik begon met tekenen om mijn hoofd leeg te maken”

Na schooltijd...

Nu heeft Bas tijd om op zaterdag weer een studie op te pakken en dat werd klassiek tekenen en 'game-art'. Hij licht deze combinatie toe: “Met klassiek tekenen leer je basistechnieken, zoals kleur en vormen. Deze vertaal je vervolgens naar 'game art'. Je leert nadenken over het tekenproces en op welke manier je game-personage vorm krijgt.”

Met tekenen is Bas al jong begonnen om zijn hoofd leeg te maken. “Ik was zo'n jongetje dat altijd naar buiten zat te kijken en te

dromen en te fantaseren.” Nu hij zelf voor een klas staat, verwerkt hij zijn hobby in zijn lessen. Hij geeft stelopdrachten in zijn klas. Het winnende verhaal illustreert Bas en deze overhandigt hij aan de winnaar.

Sinds drie jaar maakt Bas ook gebruik van gamification in de klas. “Ik vertel een verhaal en samen met de groep ontwikkelen we een personage. Ik anticipeer op wat er gaat gebeuren en de kinderen werken aan een verhaal”, vertelt hij enthousiast.

En Bas is een bezige bij. Want naast zijn studie is hij ook nog illustrator van kinderboeken. Trots is hij op zijn illustraties bij een doorlopend verhaal voor kinderen in het blad van Stichting Opkikker. In de toekomst kan Bas dus nog alle kanten op. “Deze studie is een investering om ooit een uitstap te kunnen maken naar de game- en filmwereld. Maar ook het middelbaar onderwijs trekt mij wel aan. Een combinatie van onderwijs en de game-industrie is ook interessant.”

Thomas Strootman, leerling groep 3, De Wegwijzer

week een pleziergrafiek. Daarin tekent hij de leuke momenten en hij geeft een cijfer voor zijn kindplan. Hij vertelt ook wat hij zelf heeft gedaan om die momenten leuk te maken. Laatst was Thomas teleurgesteld over een verloren voetbalwedstrijd. Door aan de hand van de grafiek de wedstrijd nog eens door te nemen, kwamen ook de leuke gebeurte-

nissen naar boven. Dat hielp hem anders denken.

Thomas werkt nu aan het doel 'netjes werken'. Hij gaat zorgvuldiger met zijn schriften en potloden om en frummelt niet meer met de bladzijden. Hij drukt ook niet meer zo hard met zijn potlood op het papier. Nu Thomas merkt dat hij zijn werk ook sneller af heeft, blijft er

nog meer tijd over om netjes te werken. Zijn maatje, Elton, kijkt samen met hem aan het einde van de dag hoe het is gegaan. Dan tekenen ze een 'smiley' bij zijn werk en Elton zegt dan: top, Thomas! Bij vier smileys mag Thomas extra werken op het Chromebook, bijvoorbeeld met Gynzy Kids. Voor thuis heeft hij wel zin in een oliebol.

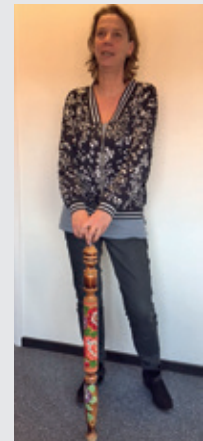
Kampvuurgesprek tijdens de stafdag

13 februari. Het sneeuwt. Het stafbureau is vandaag niet bereikbaar, want het is stafdag. Nu het eerste fusiejaar achter de rug is, is het tijd om met elkaar stil te staan bij de visie op en de rol van de staf. Vooraf zijn de directeuren gefilmd met de vraag wat ze nodig hebben van de staf, wat goed gaat en wat beter kan. Ook de stafleden hebben aangegeven waarover ze met elkaar willen spreken. Goed voorbereid steken we het pontje over naar Kaageiland. Werkplek is vandaag Stal op de Kaag.

Open Space

In de ochtend voeren we een kampvuurgesprek, een werkvorm om de kracht van alle deelnemers zo goed mogelijk te benutten. Dialoog in plaats van debat, zoveel mogelijk meningen inventariseren en iedereen de ruimte geven om mee te doen. Heleen Broerse faciliteert het gesprek. Sytske krijgt de rol van 'chief' en brengt de vraag in: 'Hoe kunnen wij een ideale staf worden?' Zittend in de kring, alleen praten als je de 'talking stick' in je hand hebt, is eerst even onwennig, maar na een klein uurtje, wordt het steeds leuker om te doen. Het dwingt tot heel goed luisteren naar elkaar en je kunt steeds vanuit een andere rol (directeur, staf lid, leerling, leerkracht) de chief adviseren. De chief formuleert tot slot wat zij heeft gehoord van de stafleden en wat zij uit de adviezen meeneemt.

Ook een kampvuurgesprek voeren?

De opbrengst van deze eerste stafdag: helderheid over taken en rollen en waar we moeten afstemmen, een overzicht van actiepunten voor de komende periode, afspraken over de overlegstructuur binnen de staf en een plan van aanpak voor communicatie over de staf naar de gehele organisatie toe. Het resultaat daarvan hebben jullie al kunnen zien op intranet.

Wil je meer weten over de methodiek van het kampvuurgesprekken voeren? Vraag het je directeur of kijk op www.academievoororganisatiecultuur.nl van Jitske Kramer en Danielle Braun. Heleen Broerse, Hans Ettema en Sytske Feenstra zijn opgeleid om kampvuurgesprekken te begeleiden.

Pak jij de volgende 'open space'?

De laatste pagina van JL.nu staat open voor jou! Weet jij alles van omgaan met tieners, heb jij je verdiept in ICT in de klas, of wil jij je kennis delen over een ander onderwijsgerelateerd onderwerp?

Mail dan een korte motivatie naar redactie@JL.nu waarom jij de volgende open space zou moeten vullen.